

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak terek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipolom“ ob novem letu vred po pošti prejemana, ali v Gorici na dom pošiljana:

Vso leto 13 K 20 h ali gl. 6-60
pol leta 6 . 60 3-30
četrt leta 3 . 45 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnštvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz - Solaki ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Fonte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

Oglasi in postance
se računajo po peti-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru.

Naročnina in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v splošnih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsoletno 1 gl. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. peti-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Naši kandidatje.

Slednjic smo se vendar tudi mi goriški Slovenci otresli tistih čudnih nazorov, da mesta deželni poslancev so le častna mesta, torej niso združena z neobhodno potrebnim delom za volilce, delom, katero posega globoko v življenje našega kmeta, obrtnika itd. Zavedli smo se končno tega, da mesto deželnega poslanca je sicer častno mesto, ali na istem treba delati in se potezati za dobrobit volilcev ter sploh cele dežele tako, da so vspehi vidni očito vsem ter jih ni treba šele iskati in mučiti volilce na dan obračuna z navadnimi samo ob sebi umevnimi pridobitvami kot vspehi.

V minolem deželnem zboru smo imeli le par mož, ki so umeli poslanstvo v pravem smislu dela in skrbi za volilce, drugi pa so sedeli pač trdno na svojih sedežih, ali mislili so menda le na svojo čast, na volilce, na kmeta pa malo ali nič.

Ko se je porodila narodno-napredna stranka ter je prišla na dan s svojim lepim programom, se je oddahnilo naše ljudstvo ter začelo iskati zavetja pod njenim okriljem, v nadi, da z njo stopi na pravo pot napredka. Stranka ni varala ljudstva, marveč je posegla, ker nastala iz njega, v ljudstvo ter se poučila natanko o vseh potrebah in težnjah vseh slojev našega prebivalstva, da more potem na tem temelju uspešno delovati.

Sad tega proučavanja v zvezi z možni iz ljudstva samega je tudi že proglašena lista kandidatov za deželni zbor.

V sporazumljenju z ljudstvom se je ozirala stranka vsestransko na potrebe in težnje našega prebivalstva ter izbrala za kandidate take moze, ki poznajo našega kmeta, sadjerejca, triorejca, živinorejca, mlekarja, obrtnika itd., ki so neodvisni, samostojni moze, inteligentni ter bodo znali poleg varovanja gospodarskih koristij našega prebivalstva nastopiti tudi v obran za pravice našega jezika po nacelih enakopravnosti.

Trije med kandidati so ugledni župani v občinah, ki se pristevajo med prve v deželi, ti so: Oskar Gabršček, Miha Zega in Anton Lokar. Vsi trije so neodvisni posestniki, ki se pečajo tudi z obrtjo, prva dva

sta načelnika in tretji je član važnih cestnih odborov; Gabršček in Zega sta tudi člana dolicnih okrajnih šolskih svetov. Vsi trije žive in delujejo v vedni doliki z ljudstvom. Torej kot ugledni in izobraženi moze, kot župani, ki poznajo podrobno svoje okraje, so brez dvoma sposobni, zastopati naše kmečke občine v gorah in v goriški okolici tako, kakor si želi vsakdo, kdor se hoče izkupati iz sedanjih neznosnih razmer v deželi. Vrh tega je Oskar Gabršček že bil v dež. zboru in zastopa kmečke občine v državni zbornici.

V kandidatu Alojziju Štrekelju dobimo poslanca — poznavalca vinorejskega in sadjerejskega, torej veččaka, kakoršnega neobhodno potrebujemo v deželnem zboru. Saj vendar velik del naše dežele živi od vinoreje in sadjereje in ta del potrebuje v deželni zbornici svojega zastopnika, ki bo znal varovati koristi našega vinogradnika ter se potezati zanj, da se vendar enkrat kaj stori v povzdigo našega vinogradnika in sadjerejca v deželi. Štrekelj je istotako, kakor prejšnji trije kandidatje, neodvisen mož in posestnik. Začasno je v Zadru ali se preseli domu. Kraševci ga bodo volili z navdušenjem.

Med kandidate je sprejela narodno-napredna stranka kot zastopnika učiteljskega Andreja Vrtovca, učitelja v Tolminu. Prevažen je učiteljski stan; težka služba in velika odgovornost. Naša stranka želi dvigniti ugled učiteljskega stanu ter mu priboriti dostojno existenco. Z dvignjenjem učiteljskega stanu pa se dvigne tudi šola in s šolo korist kmeta. Današnji dan se je treba šolati, ako hoče človek kaj veljati ter lažje živeti; drugače je revež povsodi. Torej potrebujemo v deželnem zboru tudi zastopnika šole. Ali Vrtovec ni le učitelj, marveč je tudi posestnik in trgovec. Za sadjerejo in za mlekarstvo v gorah pa si je pridobil s svojim neumornim delovanjem naravnost neprecenljivih zaslug. Da je mogel zlasti gledé mlekarstva delati uspešno ter ustanoviti celo vrsto mlekarnic, je pohajal znano gospodarsko šolo v Sv. Mihelu na Tirolskem. Vrtovec je učitelj, ob enem pa se briga za našega kmeta, o čemur dosti jasno govori sadjerejsko društvo in mlekarne po Tolminskem. Tako dičijo tudi tega kandidata vse one lastnosti, katere zahtevamo od ljudskih zastopnikov.

Ostaneta nam še dva kandidata, odvetnika dr. Treo in dr. Tuma. O dr. Tumi

ne bomo pisali prav nič, ker naši tržani in sploh goriški Slovenci ga poznajo in čistajo, vsled česar je njegovo stališče neomajljivo, pa naj se nasprotniki še tako zaletavajo vanj. — Juristov potrebujemo v deželnem zboru neobhodno. Lahki so imeli v minolem dež. zboru kar pet juristov. Slovenci moramo imeti vsaj dva, in ta dva bosta dr. Treo in dr. Tuma. Dr. Treo kandidira na Krasu, kjer ga dobro poznajo. Odkar je med nami, si je pridobil simpatije vseh, ki so imeli z njim opravila, njegovo prejšnje čisto narodno delovanje v bližnji Postojni pa nam jamči, da bo deloval v smislih stranke za blagor in napredek našega naroda tudi pri nas. — V dež. zboru, v sejah odsekov itd. se pripete reči, v katerih je potreba jurista. Poleg tega pozna odvetnik tudi le predobro težave kmetkega stanu.

* * *

Volilci! V minolem deželnem zboru smo imeli za poslance dva duhovnika, enega profesorja in enega zdravnika, ki so hoteli nositi veliki politični zvonce ter biti v vsem merodajni, ali so stali le pod uplivom Pajerjevih, s katerim se je bil zvezal dr. Gregorčič pod naravnost sramotnimi pogoji. Dr. Gregorčič ni govornik ter se še le pripravlja, ako sploh kaj spregovori, Berbuč je molčal ves čas, dokler se ni vzbudilo v njem osebnostno sovraštvo do dr. Tume. Takrat se je le odprl usta in ostudno napadal sopollanca dr. Tuma. Proti krivicam, ki se gode Slovincem v deželni hiši, z dr. Gregorčičem vred, ni imel nikdar grajalne besede. Dr. Rojic je običajno molčal, ali kadar je začel govoriti, pa se je raztegnilo govorjenje v brezpomembno dolgo klobasarenje. Ako je Greca tuintam odprl usta, se je že vse naprej držalo na smeh, ker je imel „patento“, da se sme vselej blamirati. Dajna zvesta Gregorčičevca Lapanja in Klančič pa sta trdovalno molčala, kakor da bi bila mutasta.

Manjkalo je pač enerzije, moštva, izobraženosti in zvedenosti. Vse te lastnosti pa krasijo naše kandidate, med katerimi je cela vrsta izvrstnih govornikov. Naši kandidatje so sposobni moze, vsestransko neodvisni in odločni, kar nam daje najboljšo jamstvo za resno in plodonosno delovanje v deželnem zboru in odboru.

Volilci! Apelujemo na Vas, da upoštevate odkritosrčne naše besede ter volite le, napredne poslance. Veleposestniki izvolijo iz svoje srede tri poslance. Tako bomo imeli, ako store vsi naši volilci svojo dolžnost, v deželnem zboru delega cijo, o kateri smemo z vso gotovostjo pričakovati, da bo zastopala goriške Slovence častno in uspešno.

Volilci! Volite torej kandidate narodno-napredne stranke!

Volilno gibanje.

Na Krasu, 6. nov. — Zadnja „Soča“ je imenovala kandidate narodno-napredne stranke za bližajoče se deželnozbornske volitve. Pravim navdušenjem pozdravljamo mi zavedni Kraševci kandidature g. Alojzija Štrekelja, t. č. kulturni inspektor v Zadru. Narodno-napredna stranka ni mogla srečnoje zbrati; kajti g. Alojzij Štrekelj ni le nam znan kot pravi strokovnjak v vinarstvu in sploh v kmetijstvu, ampak čislamo ga tudi kot unetega narodnjaka, vrlega, nevstrašnega zagovornika kmetkega stanu in moza trdega neomahljivega značaja. Sin kmečkih starišev, sam posestnik in vzor-kmetovalec pozna potrebe in težnje našega za obstanek se že bojevajočega kmeta do pičice. In da nima druge kvalifikacije, zadostuje ta, da je strokovno izobražen kmetovalec, ki čuti in trpi z nami. V tem pa je tudi dan predpogoj za dobro, vestno in uspešno zastopanje naših koristi v hiši deželnih očetov.

Gospodarstveno je Kras na skrajni meji propada; korak se dalje po današnjem tiru in mi smo gospodarsko uničeni. Torej ni čuda, celo čisto umevno, ako se enkrat zdramimo iz letargičnega sna, in opustimo pot brezbrizja. Naša sveta dolžnost je, da si pomagamo kjer in koli mogoče, da izboljšamo svoje kulturno in gmetno stališče. Zdravi razum sam pa nam velevala, da moramo imeti dobrega, neumorno delajočega zastopnika naših koristi, če hočemo dospeti do zaželjenega cilja — do boljše bodočnosti. Kdo pa naj zasluži naše polno, neomejeno zaupanje, če ne mož izobražen in z žuljati rokami, kakor je baš naš Kraševac Alojzij Štrekelj, kateri čuti in trpi z nami?

Bivšega našega poslanca g. dr. Abrama spoštujemo kot moža in človeka. Hvaležni

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Na to se pograbi za lase na sencih ter se zvija od bolečine kakor človek, ki začuti v sebi ostro kopje in ponavlja z zamolklo, rohnečim glasom:

„Verujem! Verujem!... Kristus, stori čudež!“

In niti ni čutil, da mu je Petronij v tem hipu s togo pokrli glavo. Zdelo se mu je, da mu je smrt ali bolečina zaslepila oči. Ni gledal in tudi videl ni ničesar. Začutil je občutek neke strašne praznote. V glavi mu ni ostala niti ena misel in samo usta so ponavljala kakor v nezavesti:

„Verujem! Verujem! Verujem!“

Med tem je vladala v amfiteatru popolna tišina. Vsi augustijanci so vstali s svojih sedežev, kajti na pozorišču se je godilo nekaj nenavadnega. Oni pokorni in na smrt pripravljeni Lig, zagledavši svojo kraljico na rogovi divje živali, se je sklonil, kakor bi se ga dotaknil z gorečim železom in sklonivši se naprej, stekel od strani k razjarjeni živali.

Iz prsij vseh se izvije vsklik začudenja, na kar nastane znova gluha tišina. Lig priskoči kakor bi trenil k srditemu bivolu ter ga pograbi za roge.

„Glej!“ zakliče Petronij ter potegne togo Viniciju z glave.

Vinicij vstane ter pogleda na pozorišče s svojimi kalnimi očmi.

Gledalec zastane sapa v prsih. V amfiteatru je bilo moči razločno slišati brenčanje muh. Ljudje niso hoteli verjeti svojim očem. Odkar je vstal Rim, se še ni videlo ničesar podobnega.

Lig je držal divjo žival za roge. Noge so se mu do gležnjev zarile v pesek, hrbet se mu je skrivil kakor napeti lok, glava se mu pobesila na prsi in žile na rokah so se mu napele tako, da je le malo manjkalo, da mu ni počila koža na njih, vsekakor pa je držal bivola za roge. Človek in žival sta stala tako nepremično, da se je gledalec zdelo, da gledajo nekako sliko, ki jim kaže nekako Herkulovo ali Tezejevo dejanje, ali nekako skupino, izklesano iz kamena. Toda v tem navidezem miru je bila opaziti grozna napetost dveh medsebojno se borečih moči. Bivol in človek sta se zarila z rogmi v pesek; bivol se je zvil tako, da je bil podoben nekaki ogromni krogli. Kdo se poprej vtudi, kdo prvi pade, to je bilo vprašanje, ki je imelo za gledalce, zaljubljen v take prizore, v tem hipu večji pomen, nego lastna njih usoda, nego ves Rim in njegova vlada nad svetom. Ta Lig je bil za nje v tem hipu nekaj polubog, vreden časti in kamenitih kipov. Vstal je tudi cesar. Zaslišavši o orjaški moči tega moža, sta on in Tigelin nalašč privredila gledalcem ta prizor, govoreča med seboj: „Naj ta ubijalec Krotona premaga bivola, katerega mu izberemo.“ Sedaj pa sta začudena zrla sliko, ki sta jo imela pred seboj, kakor bi niti ne verjela, da bi to mogla biti resnica. V amfiteatru so že vstajali gledalci, ki so vsled začudenja dvignili roke kvišku ter jih držali tako ves čas borbe. Drugim je znoj zalival čelo, kakor bi se oni sami borili z živaljo. V cirku se je samo čulo, kakó plamté

svetilnice in kako pada oglje od bakelj. Glasovi so ljudem obtičali v grlu, toda srca so jim utripala tako glasno, kakor bi se hotela razpočiti. Vsem se je zdelo, da ta borba traja na veke.

A človek in žival sta stala nepremično, napenja joča svojo moč, kakor bi bila vkopana v zemljo.

Med tem se zamolklo, jeku podobno tuljenje začuje na pozorišču, na kar se izvije vsklik iz vseh prsij in na to znova nastane tišina. Ljudje so si mislili, da sanjajo; ogromna bivolova glava jame se kriviti pod železnimi rokami orjaškega barbarja.

Ligu zarudi lice, vrat in roke in hrbet se mu skrivi še huje. Videlo se je, da napenja svoje ostale nadčloveške moči, da pa vendar dolgo ne bo mogel vzdržati.

Čimdalje bolj zamolkli in hropeč glas bivola se je mešal s silnim hropenjem orjakovih prsij. Bivolova glava se je kretala čimdalje urneje in iz gobca mu je molel dolg, penast jezik.

Trenutek še in oni, ki so sedeli bliže, so začuli praskot polomljenih kostij, na kar je divja žival z zavitim vratom padla na tla.

Orjak razveže kakor bi trenil vrvi na njenih rogovih, na to vzame deklico na roke ter začne še urneje dihati. Lice mu je bilo blede, na laseh mu je visel znoj; hrbet in roke so mu bile mokre kakor bi jih polil z vodo. Nekaj časa je stal kakor brez zavesti, na to pa je dvignil oči ter se jel ozirati po gledalcih.

Gledalci v amfiteatru so bili kakor znoreli. Stene stavbe se stresajo od vsklikov tolikih tisočev ljudij. Odkar so bile javne igre, še ni bilo take navdušenosti. Oni, ki so sedeli v višjih vrstah, so jih zapustili ter se zgrnili navzdol, da si od blizu ogledajo krepkega orjaka. (Dalje pride.)

smo mu tudi za pridobitve in ščitenje naših koristi v dolgi dobi 36 let.

Toda časi se spreminjajo. Danes so druge zahteve. Breme poslanca je dandanes toliko težko, da je more prenašati le še čila, energična in če potreba brezobzirna moč. Gosp. dr. Abram pa ni več kos takemu bremenu. Potrebujemo torej čelga moža. In tak mož je naš Alojzij Štrekelj. Proti njemu tudi klerikalci nimajo kaj oporekati, ker je dober kristjan in bratomornemu boju čisto odstranjen.

Volitve volilnih mož so tu. Še par dni in oddani bojo Vaši glasovi.

Volilci! Če so Vam Vaše gmotne in kulturne koristi res pri srcu, vas ne omaja naval šumečih fraz nam sovražne stranke, ampak ostali boste stalni in trdni v Vašem prepričanju, kakor so stalni in trdne naše kraške stene in oddali boste Svoje glasove domačinu, možu, kakor jih je malo, našemu dičnemu Kraševcu, Alojziju Štrekelju, kulturnemu inspektorju, t. e. v Zadru.

Drugi naš kandidat je g. dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici. Odkar ga poznamo, in kar je bival med nami, se nam je priljubil s svojim priključnim govorom in obnašanjem. Prepričani smo, da bo tudi on vrlo zastopal nas Kraševce. Poleg tega potrebujemo v dež. zboru juristov. Le pogledimo Lahe; oni jih imajo kar celo vrsto. Zato bomo volili z veseljem poleg Štrekelja dr. Treota! Vsi na krov za naša dva vrla kandidata!

Z Brkinov. — Klerikalna agitacija po Brkinih je strašna. Kaplan Krančič si prizadeva na vse kriplje, da bi pridobil glasove za volilne može. Govorica gre okoli, da v nedeljo je imel pri Gregorčiču na Barko imet zaupen shod, pa ga ni bilo, pač pa da so videli rodiškega župnika, ki se je peljal na Barko, da je na skrivnem imel klerikalni shod. Bil je pa tudi že parkrat na Brežcu pri Francetu Dovganu. Strastni Boga boječi človek agitira doma, da bi vsi vaščani, ki jih je sedem volilcev, volili na klerikalno stranko, mi pa rečemo: Bog mu odpusti greh, saj ne ve, kaj dela, če bi pa Dovgan vedel, kar bo še zvedel, bi glasoval za napredno stranko, ali pa bi doma ostal s svojimi šestimi volilci. Proč s takimi nazadnjaki, ki ljubijo temo, na drugi strani pa moledvajo okoli naprednjakov.

Možje, ne strasite se ne kaplana ne župnika, marveč vsi na volišče za napredne volilne može, ki bodo volili napredna poslanca. Potem bo mir v deželi, mi pa bomo imeli poslance, ki bodo kaj delali in dosegli za kmeta, ne le tlačanili Lahom in dež. glavarju.

Iz Kala. — V nedeljo 3. t. m. je bil lep shod narodno-napredne stranke v Kalu. Postavili smo bili „maje“ in zobesili lepo slovensko zastavo. Pokazalo se je ta dan, da v kalski županiji ni tal za klerikalno nazadnjaštvo.

Ali kljub temu sta hotela imeti drugi dan v Kalu shod šempaski župnik Grca in pa solkanski kaplan Dermastia. Prišlo je 5 nunccev, ali nobenega poslušalca ni bilo. „Maji“ se bili odstranjeni, tam kjer je visela prejšnji dan slovenska trobojnica, so jim migale pa razobešene strgane „brguse“ v pozdrav.

V cerkev naj gredo! Tam je prostor za nje. — Pokažite jim tudi drugodi tako!

Iz Kobarida. — (O shodu ob litronu.) Gospod urednik! Sprejmite par vrstic v svoj cenjeni list. Povedati hočem, kako visoko je olikan naš bivši deželni poslanec in zemljemerec Lapanja. Pred kratkim je prišel nekdo kakor po navadi v krčmo. Za mizo so sedeli Lapanja in več njegovih prijateljev, kateri so ga lepo sprejeli v svojo družino. Še ni sedel eno minuto, kar vstane g. Lapanja, da boče nekaj govoril in z njim vsi, ki so bili pri mizi. On pa si je mislil, ker se nikoli ni nič čital o Lapanjevih govorih v deželnem zboru, da tudi sedaj, kar bo ta modrijan pripovedoval, lahko sedé poslušal. Imel je zares brilanten govor. Najprej se je visoko povzdigoval in hvalil, koliko da je Kobaridu on pripravil. Potem pa se je spravil na dr. Tumo, rekoč kaj vam je pa Tuma, vaš poslanec, pridobil? Tuma, tisti kranjski potep, vam se ni nič pridobil (in besedo potep je večkrat ponovil!). Potem se je vrgel z vso surovostjo na onega: Vi ste tudi Tumovec, je zarohnel. Uni pa, ki nima navade, svoje mišljenje na veliki zvon obešati, je ostal trmast, in je g. poslancu odgovoril, da ne čuti potrebe praviti, kaj da je, najmanj pa njemu.

Na to je začel besneti, na kar ga je moral oni podučevati o dostojnosti. Tako brutalno se je obnašal, da ko mu je začel rezke na srce pokladati, so jo skoraj vsi njegovi somisljeniki odkurili in pustili moža samega.

Kaj bo en čevljar govoril, je rekel, ko je moral grenke slisati. Pa revež se je blamiral; on bi rad čevljarju veliko rekel, čevljar da bi pa lepo pohlevno molčal; ta bi bila lepa. Revež ni pomislil, da pred njegovim prihodom so mu čevljarji slavo peli, po odhodu pa so spet čevljarji bili njegova edina družba!

Sramujte se, gospod Lapanja, deželni poslanec, da vas mora ravno čevljar na dostojnost spominjati. — Take cvetke se lahko pustijo nasprotnemu taboru; lahko so pomnosni na nje. Ko bi kdo v naši stranki tako surovo postopal, bi jaz svetoval, da se iz družbe izbacne; s takim človekom bi se pa še ubogi čevljar ne hotel družiti!

Dostavek. — Lapanja je predsednik katol. društva, pa ga kaplan Ciril in Sedej nikamor nočeta. Zato pa prireja revež shode v kuhinji ob litronih pri Nemcu. — No le-ta nam poslanil ne bo, kakor sploh nikak klerikalec. V gorah jim je odklenalo.

Rihemberg, 7. novembra 1901. — Opazili smo že ob nastopu našega g. kaplana Glestiča, da motri napredne občinarje s srditim ošesom. Tudi njegove pridige kažejo vedno jasneje, da hoče ta gospod vrivati našemu ljudstvu siloma prepričanje, da so volitve djanje verskih zadev ali ne našega kmetijskega gospodarstva. Tam treba, da sedi duhovnik ali njegov sluga, a ne naš kmet.

Minulo nedeljo ob zahvalnici je imel zopet eno uro trajajočo pridigo, v kateri se je neprenehoma zadiral v naprednjake tako, da so bili vsi že popolnoma utrujeni in do grla siti te enoglasne klobasarije.

Slednjič je rekel: „Ne znam, kako bi se Vam zahvalil za obilno biro in darove. Darovati pa hočem danes to sv. mašo Vsega-mogočnemu, da — nas — prihodnje leto se tako obilno obdari.“

Na večer istega dne se je povabil pa v društvo žup. na „očeta Ni-res“, njegovega sina in stacunarja Gerzeja k namišljenemu klerikalcu Antonu Ličnu v Vasi, da prirede tam shodič, na kojega bode pomagal tudi hišni gospodar zganjati napredne volilce za dež. zbor. Pri vstopu je otipal najprej gospodarja, nima li kakke luknje na svojem gospodarskem telesu. A ta se mu odreže: „Za to sem v strahu le Bogu, drugemu nikomur.“

No, naš kaplane je moža pohvalil, češ, da takih rabijo oni, in da mora biti njih, na kar mu je hišni gospodar tudi pritrdil: „Zakaj da ne“. Ko prislece zadnji prijazen povabi na kozarec vina v sobo, opazilo je nemirno oko kaplanovo nekje pri oknu kup „Primorcev“. Pričela sta z županom barantanje in konec tega je spustil kaplan goldinarček za „Prim. List“ na mizo. — Ko je pristopila tudi gospodinja ter pričela prijazno nagovarjati in prilivati gostom, je pripovedoval župan očka zgovorno kaplanu, da mu manjka mnogo glasov za dež. zbornice volitve s povdarkom: Vi, g. kaplan, nam lahko pomagate in ako to storite, vam danes tu zagotovim, da z mojo pomočjo in pomočjo mojih sinov odidete v kratkem iz Rihemberga v veliko službo.

Zaiskrilo se je oko kaplanovo in čul se je volč zategnen glas: „Da da — velja“. Čudna prijatelja sta si stisnila roke v znamenje sklenjene pogodbe; očetu županu pa je loputal veselja jezik na čudne načine preko kotnikov na levo in desno. „Ali, ali, pravi kaplan, zakaj me niste prosili že pred 2 meseci, sedaj je že kasno, ampak potrudil se bodem vsaki dan na vso moč, šel vsak dan okoli volilcev in zmaga je gotova, zmaga je naša!“

Tako sta ta dva možaka, Kristov namestnik in pošteni „očka Ni-res“ sklenila pogodbo za mastno službo na račun kmetove kože.

Ko je očka župan potem poslal hišnega gospodarja in svojega sinčka na lov na napredne volilce in nista nič privedla, so se ti možaki razšli z upanjem, da bo prihodnjič bolje. Par dnij pozneje sreča očka župan svojega pogostevalca ter ga nagovarja k agitaciji, — ali tedaj ga ta trdo zavrne: „Kakor ste skrbel vi za moj zid takrat, ko ste imel državne tisočake v rokah, tako skrbel bom jaz za vas“. Pokazal mu je na svojem telesu, koliko ga ceni in kako je v strahu

pred „očka Ni-res“ ter pustil strmečega župana na cesti v grozni jezi, da ga je naš vrli naprednjak hudo ukanil.

Sedaj pa par besedic z našim g. kaplanom Glestičem: Po sklepu starasinstva smo dolžni Vam od lanskega leta naprej po 20 l mostva pri hiši na leto a Vi ste šel z navadno staro mero. Nikdo Vam ni nasprotoval. Vsakdo dal Vam je torej najmanj 25 l a tudi 30 l mosta, osobito letos. Nanesli smo Vam polno kašto grozdja.

Prčamo Vas: Ali Vam ni tedaj smrdel naprednjaki most, ali Vam ne smrdi naprednjaki grozdje? Prijaznost našega ljudstva Vam ni prijetna. V plačilo nas pitate v cerkvi s političnimi pridigami in begate naše ljudstvo s svojo klerikalno agitacijo. Ali se Vam zdi, da nam bode pomoglo klerikalstvo v nebesa ali do boljšega blagostanja?

Prepričani smo, da ne bo vsega tega, ampak ravno nasprotno, zato tudi hočemo brez takih svetov skrbeti sami za lasten stan, kakor skrbite Vi za svojega.

Od dne one pogodbe vidvamo Vas krožiti mimo hiš sesedov kakor senco; bodite pa gotovi, da se Vaše zatrdilo pri pogodbi za mastno službo ne vresniči. Vi bogato biro, mastno službo in lahko življenje, naš borni kmet pa trpljenje, plačevanje, večni dolg in ubostvo! Za to skrbite že pri volitvah, da kmet voli vaše ljudi za svoje poslance! Ostanite Vi, g. kaplan, lepo v cerkvi, kamor spadate, a mi na polju. Vi imate Vašega kardinala v dež. zboru a mi moramo voliti svoje poslance. G. očka župan ima 2 dohtarja v Gorici, ki mu znašata kronice, mi pa ne. Sicer se bodemo že srečali prihodnje leto ob biri.

Kmet s kmetom.

Iz Brd. — Brici, ganite se! Klerikalci, ki so dosedaj gospodarili tudi Bricem, niso imeli zanje nikdar srca. Le kadar so volitve, se jih spomnijo. Sedaj so si izmislili nov volilni manevar, namreč železnico, ki bi tekla iz Plavij po večjem delu Brd ter potem nazaj na tir nove bohinjske železnice. Res, da je zadnji čas, da se tudi za Brda kaj stori v tem oziru, ali dr. Gregorčič tega ne stori. Ako bi bil hotel kaj storiti, bi bil sprožil to misel v državnem zboru takrat, ko je bil čas za to. Saj je poslanec že dosti časa. Takrat, ko je slo za bohinjsko železnico v drž. zboru, ni znal ust odpreti, sedaj pa njegovi trabanti furbajo Brice z železnico. Brici, obrnite jim hrbet, ter volite napredna kandidata v dež. zbor, ki sta oba sama posestnika ter živita vedno med ljudstvom. Kaj hočete s semeniškim profesorjem in drugim profesorjem, ki na realki uči? Nič. Volite napredna poslanca, potem se tudi za Brda kaj stori. Na noge proti objestnosti črnih politikov!

Našim županom v goriški okolici v premišljevanje!

Na Vipavskem, 6. nov. 1901.

Po našem goriškem okraju vihra ljuta volilna borba. Za koga se pa bije ves ta boj? Na katero stran naj krenemo mi, župani v goriški okolici? Ali kaj je potreba tu sploh premišljevat! Vsi, kakor en mož, se spustimo v volilno borbo za svoja ugledna in odlična toviša, gg. Zego in Lokarja. Smejal bi se nam v pest vsak otrok, ako ne porabimo vsega svojega upliva, da bodeta ta dva naša moža izvoljena. Ali bi si ne sekali sami veje, na kateri stojimo, ako bi volili svojim poslancem može, katerim mi sami ne zaupamo, le na komando iz farovžev? Saj vendar nismo tako zabliti in slepi, da je vera v nevarnosti, ako izvolimo dva moža iz svoje srede za svoja poslance in ne profesorja Berbuča in dr. Gregorčiča.

Pridružimo se tudi mi zavednim volilcem in pokazimo svetu, da se zavedamo svoje županske časti in dostojanstva, katerega ne smemo pustiti zlorabljeni od politikujočih duhovnikov. Torej odločno v boj, in ne plašimo se nikogar, saj imamo vendar za seboj ljudstvo, katero nas je volilo, da ga vodimo mi može iz njegove srede, ne pa zato, da tlačanimo in ubogamo na vsak migljaj svojega župnika in kaplana.

Postavimo se na lastne noge in ne glejmo s prekrizanimi rokami, kako se duhovščina peha in prepira proti nam in nas ločuje v dva nasprotna si tabora. Prav nasproti politikujočim duhovščini mi župani goriškega okraja najlažje zatremo bratomorni boj v deželi, ako se potrudimo, da bosta naša tovariša izvoljena deželnim poslancem.

S tem bi le koristili dobri stvari, in tudi veri med našim ljudstvom, kajti gg. Zega in Lokar gotovo ne bosta zlorabljala vere v svoje političske namene, kakor to delajo nasprotniki na tak način, da se mora poštemu človeku tako početje gabit.

Naša dva kandidata sta pa tudi neodvisna moža, sta samostojna in imovita posestnika, polna odločnosti in obdarjena z zdravim razumom, katerega že dolgo vrsto let uporabljata v blagor svojih občin, ker nam je najgotovše jamstvo, da se bosta trudila tudi v deželnem zboru v istem smislu za občine in posestnike, ker poznata naše težnje in vse občinske potrebe. Nasprotnika prof. Berbuč in dr. Gregorčič sta pa odvisna od vlade in škofa ter od vseh mogočih ozirov in visjih vplivov, kateri niso nikdar blagodejno vplivali na slovenskega poslanca. Iz lastne skušnje ne poznata teženj in želj našega posestnika; pač nista moža iz naše srede. Vrhu tega sta prav prof. Berbuč in dr. Gregorčič tista, ki v glavnem sejeta prepir po deželi z „Gorico“ poleg rihemberskih doktorjev s „Prim. Listom“. Odločnosti nasproti dr. Pajerju, temu možu, ki je Slovincem že toliko škodoval, nimata prav nikake, kar vemo prav dobro iz deželnega zbora. Berbuč je poleg vsega tega postal zgovoren šele tedaj, ko je začel farbati z užitnino, kar mu verjame le še kaka pohlevna, nesamostojna dušica, in takrat, ko se je jeze penil v deželnem zboru proti dr. Tumi. Kaj nam je drugače storil? Nič. Drugi nasprotnik dr. Gregorčič je zvezan z dr. Pajerjem, „odločnega“ pa se je skazal le takrat, ko je ovadil Gabrščeka ter ga hotel dati kar zapreti. V deželnem zboru je pobiral le drobtine za nas iz roke Pajerjeve. Sramotno. In taka dva moža naj bi nas zastopala v deželnem zboru, moža, katera vodi in ravna le osebna strast in osebno sovraštvo. Ako bi prišla v deželni zbor, bi bil razkol v njem, in vsi skupaj bi ne dosegli ničesar...

Ni potrebno torej se nadalje razmotrivati, kdo da bi bil boljši poslanec za nas posestnike in za naša županstva. Jasno kakor beli dan je vsakemu, da sta gg. Lokar in Zega kakor nalašč vstvarjena za poslanca v sedanjih časih, ker sta tudi mirne dasi odločne nravi.

Politični prepir, kateri razdvaja našo deželo, vtiha po volilni borbi, kakor hitro bosta izvoljena v naši okolici ta dva delavna župana, na kar bo vsa naša deseterica, kakor sodimo, jednega mišljenja, da nam je vera presveta, da bi jo zlorabljali v političske namene, da bi jo vlačili po političkih shodi in po gostilnah, kakor delajo klerikalci in njih plačani agitatorji, kateri niso v verskih resnicah prav nič poučeni, ker grešijo v enomer proti drugi božji zapovedi.

K sklepu se enkrat povdarjamo: Vsi župani, vsi posestniki in kmetovalci, vsi zavedni volilci v boj za ugledna naša župana gg. Antona Lokarja in Miho Zego. Vsi na volišče za volilne može, ki bodo volili omenjena naša moža. Na noge vsi, ki so uneti za pravi blagor našega kmetovalca.

D O P I S I.

Iz Devina. — Dne 31. minol. meseca smo imeli v Devinu volitve obč. stasesinstva. Dvakratno poročilo v cenj. „Soči“ se je uresničilo: nastopil je del Slovencev v zvezi z njihovimi prijatelji Italijani. Oglejmo si nekoliko te može odpadnike. Glavni provzročitelj vsega tega je bil Ivan Legiša „Krumpec“, kateri je pred več leti tudi županoval in tajnikoval in iz znanih vzrokov bil odstavljen od službe, oni Legiša, kateri je pred leti agitiral med volilnimi možmi slovenske narodnosti za volitve v državni zbor in jim ponujal v Gradisci 50 gl., ako bi volili italijanskega poslanca. Z njim se je družil in strastno agitiral prvi podžupan Josip Legiša, oni mož, kateri je nadomestoval župana Plesa, oni mož, kateri je z velikim veseljem nadziral zidanje sedanjega „Obč. doma“ v Devinu, oni mož, kateri se ni mogel zadosti nahudovati radi agitacije Ivana Legiša o priliki omenjenih državnozbornih volitvah. V družbi obeh bil je Josip Gruden, nekdanj najboljši navdušeni Slovenec v Devinu, oni Gruden, kateri ima sina Slovenca v malem semenišči v Gorici. Poleg teh je bil „Domeniko“ Buda, slovenske krvi, kateri ob prihodu „Tržask. Sokola“ v Devin ni razobesil nobene zastave z izgovorom, da ni znal za nič (Saj se poznamo sjar Menigo), oni Buda, pri katerem se ustavlja veliko Štanderčev, ko vozijo zelje v Trst. Rodoljubi štanderčki! Sedaj veste, kaj vam

je storiti! Sledajči so bili poleg tudi zapeljani, kateri so ubogali ko ovce — saj vina se je pri Cerovku izpilo mnogo v ta namen. Kdor ga je plačal, že zna in mi tudi. V sredi med njimi zibal se je njih glavni nasprotnik, sedaj prijatelj „barbeta“ Miniussi in si zadovoljno gladil svojo brado. Italijanska stranka je imela celo prebrisane namene; ko je dobila one Slovence v svojo zanjko. Za volitve III. razreda napravili so 3 vrste listkov. Italijani in Ivan Legiša Krumpec bili so na vseh treh listkih, med tem ko drugi Slovenci na enem za starešino, na drugem za namestnika. Izid volitve bil bi ta, da Italijani bi dobili vse one glasove, med tem ko bi drugi Slovenci ostali v manjšini. Prišel je dan volitev. Silna burja z dežjem kakor nalašč. V resnici, zakrivila je, da mnogo zavednih volivcev je izostalo. Na volišče pridrvi vsa izdajalska družala. Uvidevši koliko nas je, pricela je kričati, da je volilna komisija sleparska, otročja. Slednjič se oglasi „barbeta“ Miniussi z vsklikom: „andemo via“ — in sli so.

Kakšne namene so imeli Italijani, izprevidi se iz tega: ko so bili gotovi, da imajo peščico Slovencev-odpadnikov na svoji strani, je izjavil Anton Miniussi — „Vendar smo jo zakacali al porco de Kupec“.

Uvidevši, da na volišče nič ne opravijo, so odšli z volišča, ne da bi volili — razen jednega. Po naključju ni bilo nobenega deligranega komisarja pri volitvah. Propala stranka je vložila utok. Nasa beseda je ta: ako napravite tudi brez števila utokov, bodite prepričani, da smo vedno mi na površju, da zmagamo na vsej črti in da se vas absolutno nič ne bojimo!

Gospoda H. Črnigoju, sedaj kuratu v Vel. Zabljah, pa to v spomin:

Razpor med devinskimi Slovenci ste podkurili Vi. Priča so nam listi, katere ste dal Vašim somisljenikom, predno ste odšli iz Devina z naročilom, naj volijo le one starešine, katere ste jim Vi na listke napisali. Na listih niste napisali imen Italijanov, toda ste pripomogli, da vaša stranka v svesti si propada, da se je zavezala z Italijani.

Gospod kurat! Družiti ste morali Slovence v Devinu, ne pa cepiti — to je bila Vaša dolga! Konečno se to:

Propad nazadnjaskim izdajalcem, propad vsem, koji niso vredni, da se po njih žilah pretaka slovenska kri, propad vsem onim, katerim se bodo z našo pomočjo cedile sline po županstvenem ali starešinstvenem stolu. Vam pa zavedni Devinci, Jamelci in Medvejci: Bog Vas živi, vstrajajte vedno kakor do sedaj in Vaši nasprotniki se Vas bodo bali!!

Iz Sv. Lucijske županije, dne 4. nov. t. l. — Od 21. do 26. oktobra t. l. nahajal se je v občinskem uradu Sv. Lucijskega odposlanec deželnega odbora, ki je pregledoval nekdanje račune. Dne 26. oktobra je bila javna seja starešinstva Sv. Lucijskega v občinskem uradu v „Grmihi“, pri kateri je odposlanec dež. odbora v temeljitem okolu eno uro trajajočem govoru pojasnil bivše gospodarstvo v županstvu Sv. Lucijskega.

Ker se je od pristavev stare stranke javno in tajno vdrihalo po sedanjem županstvu in starešinstvu, kakor tudi po novi stranki sploh, ter jo izzivalo, naj pokaže napake prejšnjih dob, posebno pa zato, ker so že pri proračunu za l. 1901. nekateri hujskali nevedno ljudstvo s tem, da so se povišale obč. naklade, katere se bodejo morale za l. 1902. še v veliko večji meri povisati v pokritje starih grehov, naj služi v dokaz, kdo je temu kriv, nekoliko števil, katere je bilo mogoče v naglici zapomniti. Pooblaščenec dež. odbora je naznanil v seji dne 26. oktobra t. l., da so se našle pri pregledovanju obč. računov sledeče napake:

V računu davč. občine Slap za l. 1882. je konečnega prebitka gld. 646

V računu za l. 1883. pa je prenešeno konečnega prebitka . gld. 1646
torej je takratni župan oškodovan za gld. 10—

V računu davčne občine Lom tolminski za l. 1885. je razkazano gotovine gld. 9151½

V računu iste davč. obč. za leta 1886. pa je prenešen primankljaj gld. 7494
torej je občina Lom oškodovana za gld. 16645½

Toda bodimo nepristranski in smatramo to le za pomoto, kakor jo je tudi deželni odposlanec radi nekih podobnosti

med računi davčne obč. Lom in računi skupnih zadev smatral za pomoto, ker ta pomota pride še na vrsto, in oglejmo si druge točke.

Davčna občina Lom tolminski izposodila si je l. 1868. pri goriski hranilnici in posojilnici „Monte di Pietà“ 500 gld. pod pogojem, da bode ta dolg odplačevala v obrokih vsako leto 50 gld. in obresti.

V proračunih pa l. 1869. do l. 1879. bilo je vsako leto prevdarjenih 50 gld. za glavnico in 27 gld. (?) za obresti, torej se je konec leta 1879. smatral ta dolg kot plačan, kar pa ni bilo resnica, kajti izplačevale so se sicer prva leta obresti, ne pa tudi glavnica.

Po pogodbi bi imela občina Lom plačati glavnice . . . gld. 500—
obresti 153—
in prištevno temu še stroške za plačevanje v maksimalni meri gld. 50—

bi morala obč. Lom plačati gld. 703—

V računih pa je izkazano, da je občina Lom plačala . . . gld. 134978

Knjiga goriske posojilnice in hranilnice pa izkazuje, da je obč. Lom plačala gld. 118991

torej navskrižje 15987

O tej svoti, katera se nahaja v računu za l. 1891. povrnjena z obresti (takrat je bil Klavžar navzoč), pride v poštev še pozneje.

Izpuštvši torej navskrižje gld. 15987
primerjajmo le znesek od gld. 118991

katerega je občina Lom po izkazu goriske hraniln. plačala z zneskom, katerega je bila občina Lom dolžna plačati od gld. 703—

pokaže se znesek od . . . gld. 48691

Poleg tega je plačala obč. Lom še: zamudnih obrestij gld. 3197

pravdnih stroškov 1430

Torej je razvidno, da je bila občina Lom oškodovana radi nemarnosti za gld. 53318
(Konec pride.)

Domače in razne novice.

Poroki. — Danes se je poročila g.čna Emilija Manzoničeva iz Kanala, učiteljica, z g. Valentinom Strojcem, asistentom c. kr. priv. južne železnice v Logatcu. Mnogo sreče! Danes se je poročil gosp. Viktor Leon, črkostavec in meteur en pages v „Goriski Tiskarni“, z g.čno Ivanka Stobil. Vse najbolje!

Volile! Blizajo se volitve volilnih mož. Pritisk od strani nunciev in zvijača bo na dnevnem redu. Toda nikar se ne strašite tega, marveč vsi naši somisljeniki, vsi morate na volišče za volilne može, kakor si jih odberete. Tu ni nikakega izgovora, ker tu gre za najvažnejše reči. Tisti dan, ako hočete dobro samim sebi, so volitve najvažnejše opravilo. — Na volišče torej in pravočasno v volilno dvorano. S klerikalci in nunci pa se tisti dan pred volitvami nič ne menite. — Sedaj gre za to, katera stranka zmaga, ali naša, ki napravi mir in red v deželi, ali klerikalna, ki bi se dalje sejala prepričel delala le zgago v deželnem zboru. Volilci, somisljeniki! Na volišče! Nevstrašeno! Zmaga bo naša.

Današnji kolesarski „jour-fixe“ pri „Jelenu“ obeta biti zopet jako zabaven. Pel bode oktet društvenih članov več pesmij. Znani naš humorist „Flagellus“ pa bode v daljšem govoru opisaval „Najnovejše iznajdbe“. Društvo vabi k obilni udeležbi.

Telovadno društvo „Goriški Sokol“ spremeni radi pevskih vaj „pevskega in glasbenega društva“ dosedanjí urnik takó-le: telovadne vaje so pričensí z naslednjim tednom ob pondeljkih in četrtek ob 8. uri zvečer. Pri tej priložnosti vabimo še enkrat mladeniče, ki se želé udeležiti telovadnih vaj, da se oglasijo tekom naslednjega tedna v omenjenih dnevih ob 8. uri zvečer v društveni telovadnici v ulici sv. Antona št. 7. Na zdar!

Odklikovanje. — Njegovo Veličanstvo cesar je podelil višjemu nadzorniku c. kr. priv. južne železnice, Josipu Heinrichu v Trstu, v pripoznanje splošno koristnega delovanja naslov vladnega svetnika.

„Pevsko in glasbeno društvo“ je imelo sinoči svoj redni občni zbor, ki se je izvršil ob obilni udeležbi in v najlepšem redu. Izvoljen je bil stari odbor per acclamationem. Več pride.

Gregorčičeva igra s slovensko šolo v Gorici. — V nedeljo so zopet zborovali gledé slovenske šole v Gorici. Tisti odbranci od zadnjíc so poročali, kaj so opravili na goriskem magistratu in na namestništvu v Trstu. Zgodilo se je tako, kakor smo povedali naprej. Na goriskem magistratu so jih imeli za norca, v Trstu so jih pa kar na kratko odslovili. Pa kaj hočete opraviti tudi taki reveži kakor tisti Bernik itd.

Dr. Gregorčič je prepustil boj za slovensko šolo v mestu starišem samim ter se ne briga nič več za njo. Pisal je celo v Gorici — čujte, ljudje božji! — da se ne godi

Slovenecem v Gorici nobena posebna krivica, ako pošiljajo svoje otroke v Podturen v solo. Nò, ker je opustil boj za slov. šolo, zato mu je vlada hvaležna; ker ne privošči z Lahi vred mestnim Slovencem sole na primernem prostoru, zato se tepe sedaj vlada z dr. Gregorčiča. Ali ni naravnost skandal, da pusti tavati okoli ljudi kakor Bernik in drugi, dočim bi se moral potožiti on za to šolo, ker je on do zadnjih časov imel to reč v rokah. Ali zveza z dr. Pajerjem ga je prisilila, da je pustil pasti to pereče šolsko vprašanje. Vlada mu za to gre na roke. Slovenci v goriski okolici, ali veste, kaj se to pravi? Ali ne delajo tako izdajci?!

In ako bi okoličanski volilci izvolili dr. Gregorčiča, pa bi se ravnal najbrže tako, kakor gledé na solo. Pošiljal bi kmete, ako bi ga kaj prosili, same okoli, on pa bi sedel na varnem domu z Nežiko! To je poslanec! Zato, da je prijatelj Pajerju in da dela vlada zanj pri sedanjih volitvah, je nam zapravl slov. solo v mestu. Kaj tak človek, mislite vi, okoličanski volilci, se bo boril za Vas z vlado?! Nikdar ne. Zato ne voliti ga!

„Boj proti duhovščini je boj proti sveti veri!“ — Tako laže nesramno kobarški kaplan Vuga na shodih v okolici. Ako je duhovnik se tako neroden ter širi pohujšanje, je boj proti njemu boj proti sv. veri. Kdor se mu protivi, kadar dela lumparije, se protivi, čujte in strmite! — sv. veri! — Kaplan Vuga in vsak posamezen njegov tovariš, vsak je sv. vera!

Kaj naj rečemo na to? Kdor tako govori, zasluži pošteno palico in ni vreden duhovske obleke. Gorjani, kaj ne zapodite takih lažnjivcev in krivih prerokov iz svoje srede?!

„Prismojenčev“ neslanost. — V številki od četrta obira naše kandidate, ali tako neslano, da se ti mora revež smiliti. O Vrtovcu pravi, da je kandidat, ki ne bo izvoljen, župana Zego podi v solo, o dr. Treotu pravi, da je Stajerec (kar ni res!) Strekelj pa mu je predalec, ker je začasno v Zadru. Skušaj tudi učiteljstvo odvracati od naše stranke, ali zopet tako nerodno in lažljivo, da je groza.

Kdo bo izvoljen in kdo ne, to bomo videli 5. decembra in vemo tudi že danes; dr. Drejca pa naj to le skrbi, ker bržčas dobe klerikalci na omenjeni dan 6 velikih 0. — Kar ima župan Zega pokojnine, jo je zaslužil in to dr. Drejca nič ne briga. Naj ravnaj raji svojega očeta, katerega nerodnost slovi daleč preko mej vipavske doline. Svojega očeta naj raji podi v red s potij nerediti Tam, tam, dr. Drejce, tam je polje za vase delovanje. Druge postene ljudi pa pustite pri miru!

Učitelj Vrtovec je zaslužen mož, ki bo tudi izvoljen. Da kandidira v kmetijskih občinah in ne v trgih, to je reč stranke, to je določeno v sporazumljenju z vsemi dotičnimi merodajnimi činitelji. Sicer pa: 5. decembra bomo govorili, g. dr. Drejce!

Kdo je izsesovalec ljudstva? — Tako vprašuje „Prismojenec“ ter piše: „Ali se pravi ljudstvo izsesovati: ustanavljati raiffeisenove posojilnice, ki rešujejo ubogo ljudstvo iz krepeljev narodno-naprednih vaskih oderuhov“. Na to odgovor: Premnoge duhovniške posojilnice so prava nesreča za ubogega kmeta, ker nunci po večini za peljajo ljudi, da se zadolžijo več, kakor je potreba; prime denar vsak rad, ali vrni ga je težko. Takih slučajev je dosti! — Kaj se to pravi: delati za blagor ljudstva? Ne, ampak to se pravi: vezati kmeta naše ter ga tiskati ob volitvah, da mora voliti nuncve podrepnike.

Kako morajo plačevati ubogi kmetje cerkvam, ako se pri njih zadolže, smo pa povedali pred kratkim. Kapital je že zdavnaj izplačan, ubogi kmet pa mora še vedno odstaviti obresti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v gostilni gosp. Ant. Klemenčiča v Spodnji Trebusi kron 8—. Živeli darovalci!

Novo čevljarstvo delavnico je otvoril g. Peter Cotič v Gosposki ulici št. 14. (tik zaloge pohištva g. A. Breščaka), kjer sprejema vsa naročila, spadajoča v čevljarstvo stroko; sprejema tudi vsako popravilo čevljev. Gosp. Cotič je znan kot pevec-tenorist v naših društvih, kjer sodeluje že dolgo let. — Novo čevljarstvo obrt priporočamo najtopleje. — Več pové oglaš na zadnji strani

Droblj. — V torek zvečer je bil nastal ogenj v tukajšnjem kopališču, kateri pa je bil hitro udušen. Škode je okoli 600 K.

V prepiru je zadel neki Jos. Pavletič s kamenjem 16-letnega Franca Zavadlava iz St. Andreža v glavo: tako nesrečno, da je moral ta v bolnišnico, P. bo imel pa opravlka s sodnijo.

Listnica. — G. Blažu Grči, župniku v Šempasu, in onim, kateri so podpisali „popravek“, akoprav jih reč nič ne briga, dajemo na znanje, da smo poslani „popravek“ na podlagi § 19. vrgli v koš, kjer naj mirno počiva! —

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Finančni minister Böhm-Bawerk je predložil v četrtek predlogo k državnemu proračunu za 1901, s katero se skupni izdatki povišujejo na 1650.653.596 K, skupni dohodki pa na 1651.390.927 K. Na-

dalje je predložil isti minister zakonski načrt o olajšavah in oproštevanih od pristojbin. Po prečitaniu doslih spisov je ministerski predsednik dr. Köber odgovarjal na več interpelacij.

Naučni minister, vitez Hartel, je odgovarjal na interpelacijo barona Malfattija in tovarišev radi nasilnega zaprečenja začetnega predavanja privatnega docenta na vseučilišču v Inomostu, dr. Menestrina, po nemških dijakih. Minister je izjavil: Čim so dogodki na vseučilišču v Inomostu, katere ni možno dovolj obsojati, postali znani, sem se požuril, da sem akademični senat tega vseučilišča — čegar dolžnost je, da varuje svobodo in red ter mir na akademskih tleh — pozval, naj mi hitri sporoči in naj energično poseže vmes. Akademični senat je storil, kakor mu je bilo naloženo in kar je mogel storiti.

Obžalovanim dogodkom je bil brzokone povod tudi ta, da se je v gotovih krogih, o katerih se pač ne bi mislilo to, že dlje časa razvijala agitacija v tej smeri. Ne manj obsojati je poulične demonstracije italijanskih dijakov, katere demonstracije pač niso po tem, da bi povspeševale stavljeni si cilj in ki bi mogle imeti usodnih posledic. Kar sem mogel storiti, sem odredil že telegrafnim potom. Minister je rekel, da bo vsikdar po svoji dolžnosti čuval pravice italijanskih profesorjev in docentov do svobodnega izvrševanja naučnega delovanja.

Nemški radikalec Berger je predlagal, naj se o Hartlovem odgovoru otvori debata, a ta predlog je bil odklonjen. Glasovali so zanj Vsenemci, Čehi, Slovenci in Srbi ter socialni demokratje, dočim so Lahi glasovali proti temu predlogu, ki je bil, kakor rečeno, odklonjen, in sicer s 116 proti 62 glasom.

O laškem vseučilišču v Trstu. — Kar nepričakovano je po izgredih laških dijakov v Inomostu prišlo do tega, da je ministerstvo obljubilo Lahom laško vseučilišče v Trstu. „Slov. Narod“ se bavi obsirneje s zadevo ter pravi med drugim:

Z načelnega stališča nimamo južni Slovani seveda čisto nič proti zahtevi, da se za Lahe ustanovi vseučilišče. Kakor vsak drugi narod, tako imajo tudi Lahi pravico do vseh kulturnih pripomočkov, in tudi pravico do svojega vseučilišča. Ali vzlic temu se moramo z vso silo in z najbrezobzirnejšo odločnostjo izreči proti temu, da se ustanovi laško vseučilišče v Trstu in čisto gotovo je, da naleti vsak vladni poskus, ustanoviti v Trstu laško vseučilišče, na najlutejši odpor od strani južnih Slovanov, bila bi nam in tudi državi sami v največjo nevarnost in največjo škodo in zato ni z nami v tem oziru sploh nič pakirati.

Ustanovitev italijanskega vseučilišča bi pomenila velikansko pridobitev za uresničenje italijanskih narodnih in iredentističnih ciljev. Gojenci tega vseučilišča bi preplavili ne samo vso Primorsko in Dalmacijo, ampak tudi sosedne dežele, v prvi vrsti Kranjsko, vse javne službe bi seasoma prišle v laske roke, vsa uprava in justica bi se v še večji meri poitalijančila, nego je sedaj, in se bi preostajalo obilo izobraženega proletarijata. Naj se nam ne očitá, da pretiravamo. Avstrijsko laško meščanstvo ne more svojim sinovom preskrbljevati drugega kruha, kakor s tem, da jih sili v „učene poklice“, kajti na polju trgovine in obrtnosti nazaduje laški narod na celi črti, in so na pr. v Trstu Prusi že skoro vso veletrgovino ter industrijo dobili v roke. Ako bi se ustanovilo v Trstu laško vseučilišče, bi vsled tega produciralo akademične inteligence veliko več, kakor je more živeti v teh deželah, in bi bila slovenska inteligenca v nekaj letih popolnoma izpodrinjena, slovensko prebivalstvo pa v popolni oblasti Lahov.

To je vzrok, da se bomo z vso možno energijo upirali ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu, in da se ne bomo ustrašili nobenega sredstva, da se ta namen prepreči.

Boj za slovensko vseučilišče. — Včeraj je bila na Dunaju v avli vseučilišča vseslovenska demonstracija v prilog slovenskega vseučilišča. Demonstracija je vspela na sijajnejše. Slednjič je prišlo do pretepa z Nemci, kateri poslednji so morali odjenjati.

Memorandum slovenskih dijakov zahteva v Ljubljani slovensko vseučilišče in veljavnost izpitov vseh fakultet na vseučilišču v Zagrebu. Utemeljevanje obsega 10 premišljeno in izborna pogojenih točk.

Pri demonstraciji je bilo navzočih okoli 800 Jugoslovanov in 200 severnih Slovanov.

Lihungčang. — Iz Pekina javljajo potom Reuterjeve pisarne, da je Lihungčang, ki je igral veliko vlogo v vstaji na Kitajskem, dne 6. t. m. ob 11. uri po noči umrl. Lihungčang je bil rojen kot sin revnega kitajskega učenjaka v pokrajini Ngan-huj v l. 1825. V Han-linovo akademijo je vstopil l. 1848., l. 1861. je postal provincialni sodnik v Čekiang, pozneje guverner pokrajine Kiangfu in l. 1864. generalni guverner obeh pokrajin Pečili. V letu 1883. je prevzel vrhovno poveljstvo nad četami v pokrajinah, ki meje na Tonking, in pozneje deloma vodil pogajanja s Francijo. — Ko se se pojavile zadnje homatije v Kini, je bil Lihungčang že podkralj kantonski. — Pokojni je bil najboljši kitajski državnik in je užival simpatije do maha vseh evropskih velasil, posebno pa Rusije, vsled česar na kitajskem dvoru v zadnjem času ni bil nič kaj priljubljen.

*) To je zopet jeden tistih toli hvalisanih „obmejnih“ duhovnikov! Po delih jih spoznavate. Ur.

Pravi vinski ocet

prodaja po 16 kr. liter

Peter Birs, gostilničar
v Gorici, Corte Caravaggia.**Novo čevljarsko delavnice**

je otvoril

COTIČ PETER

v Gosposki ulici št. 14

(tik zaloge pohištva gosp. A. Breščaka).

Sprejema naročila vsakovrstnih čevljev
bodisi finega ali navadnega izdelka

po ugodnih cenah.

Fran Čufer & Bajt

(prej Fran Čufer),

krojaška mojstra

v Gorici, ulica Sv. Antona št. 7

(v hiši gosp. Kopača, svečarja).

Priporočata svojim rojakom v mestu in na
deželi svojo krojaško delavnico kjer se izdelujejo
vsakovrstne obleke po modernih in dobrih krojih za
vsak letni čas po jako zmernih cenah. — V zalogi
imata haveloke priprostega in finega izdelka.

Postrežba točna, cene zmerne.

Martin Šuligoj, urar
v Kanalupriporoča svojo zalogo šivalnih strojev,
raznih in najnovejših sistemov.Ker je to moj postranski zaslužek in
stanujem na deželi mi je mogoče po-
streči z najnižjimi cenami. Dajem tudi
na obroke. — Garancija 5 let.**Ali ste gluhi?**Vsaka gluhoti ali naglušna je ozdravljiva z
našo novo iznajdbo; le gluhi rojeni so neozdravljivi.
Ušesno brenčanje poudari takoj. Opisite Vaš slučaj.
Preišče in sporo i se vam brezplačno. Z malo stroški
se lahko vsak sam doma zdravi. Opisuje naj se v
nemškem ali angleškem jeziku. Mednarodni zavod
za zdravljenje ušes (Internationale Ohrenheil-
anstalt), 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.**„Oliva“**društvo absolventov trgovske akademije
v Kraljevem Gradcu priporoča brezplačno
pričetni pouk za trgovsko, bančno in kom-
toarno poslovanje. Poizvedbe in vprašanja
pod naslovom: „Oliva“ — Kraljevi Gradec.**Anton Fečenko**

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,briskih, dal-
matinskih in
istarskih
vinogradov.Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Mlin v Prvačini.
Frančeškin & Cjan.Uljudno naznanjamo slavnemu občinstvu, da
smo prevzeli na svoj račun mlin v Prvačini
z vsem preskrbljen, da lahko zagotavljamo
točno in pošteno postrežbo.V bližini mlina so tudi potrebni hlevi za ži-
vino, koja dovaža žito v mlin.Svojim rojakom v okolici se prav toplo
priporočamo

Frančeškin & Cjan.

Oklic.C. kr. okrajna sodnija v Vipavi,
daje na znanje, da je posestnik Viljem
Schmutz v Vipavi dne 28. junija 1901.
neoporočno umrl.Ker tej sodnji niso vse osebe znane,
kojim gre dedna pravica, nadalje ker
ste po zakonu k dedinstvu poklicani
Rozina in Emilija Smolik neznane kje
v Ameriki odsotne, opozarjajo se ime-
novani sestri in ravno tako vsi, ki me-
nijo imeti pravico do te ostaline, da se
imajo v teku enega leta zglasiti in po-
dati dedinske priglasbe, ker se bo de-
sicer zapuščina razpravljala le s pri-
glašenimi dediči in gospodom Mirkotom
Perhavec-em iz Vipave, ki se je tej
ostalini in zajedno osebam neznanega
bivanja postavil oskrbnikom.Na predlog dosedaj priglašenih de-
dičev dovoljuje se zajedno prostovoljna
nadrobna dražba k tej zapuščini pripa-
dajočega posestva vl. št. 180 k. o.
Vipava v cenilni vrednosti 16.141 K in
premičnin v vrednosti 218 K 40 h, —
nadalje prostovoljna dražba premičnin
pokojne Rozine Schmutz v vrednosti
153 K 40 h.Dan dražbe se določa na 9. de-
cembra 1901. ob 9. uri. Zadevni pogoji
te dražbe so pri tej sodnji na razpolago
in se bodo pri dražbi naznanili.C. kr. okrajna sodnija v Vipavi
dne 23. oktobra 1901.

KADILCI!
ZAHTEVAJTE POVSOD
CIGARETNE PAPIRČKE
V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA IN METODA
KATERI SO NAJBOLJŠI OD VSEH DRUGIH
GLAVNA ZALOGA
JOS. ŠTOKA-TRST

Zastopstvo za Gorico in okolico ima
Ant. Jeretič v Gorici.**Ivan Bednařik**
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

100 do 300 gl. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh
krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž.
papirjev in srečk, a da ni potrebna glav-
nica in ni nikakoli nevarnost. — Fonudbe
pod Ludwig Österreich, VIII. Deutsche
gasse 8 Budapest.**Dr. Emil Marcus**zdravnik in operator oči
iz Trstadospé v Gorico v nedeljo dne 10. novembra
ter boče zdravil lastnim načinom.Ordinira vsako nedeljo za bolne na očeh
ter slabovidne od 3—5 pop. Corso Giuseppe
Verdi št. 37. pritličje (Vrtna ulica).Glaze rokavice iz svetovnoznane tovarne dvornega
zalagatelja J. E. Zacharias na
Dunaju.**Moderce** iz tovarne Federer & Piesen v Pragi, odli-
kovane na pariški razstavi.
Galoše jedino prave ruske z znamko „ruski drž.
orel“ iz Petrograda.**Dežnike** za dame in gospode po vsaki ceni.**Zimske podoblike** prof. Jäger-ja in dr. za dame,
gospode in otroke.
Čepice za otroke, krasno svilnato blago
za bluze, posamenterije, čipke, predpasnike, vol-
nene in svilnate serpe za dame. — Vsakovrstno
perilo za gospode, kravate, nogavice, volnene
rokavice itd. itd.Vse potrebščine za g. šivilje in krojače, najce-
neje, v najlepši in največji izbiri najtopleje priporoča
svojim rojakom v mestu in na deželi

nova trdka modnega blaga

J. Zornik

v Gorici, Gosposka ulica št. 7, tik

„Krojaške zadrage“.

Naročila z dežele se izvršujejo točno in v naj-
krajšem času ter razpošiljajo proti povzetju.Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporočak popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoču-
jočih sprical domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo-
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino
prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Milijon dam uporablja

„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljši

lepšalo sredstvo za kožo, lase in zobe!
Najnečistejši obraz in najgrše roke dobijo hitro
aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina“.
»Feeolin« je iz 42. najplemenitejših in najsvežjih zelišč
sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginijo
dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte
na obrazu, zajedee, mozoli, rdečica no. itd. »Feeolin«
je najboljši čistilni, negovalni in lepš. lno sredstvo
za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bo-
lezni glave. »Feeolin« je tudi najnaravnejše in naj-
boljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi
»Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo
se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom«
popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 ko-
madom K 2.50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—.
Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov
navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna
zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38, 1.**Nenavadni**

● ● mikroskop

(povečevalno steklo)

j nih jedil ter pokvarjenega mesa. Vodne živalice, kojih ne vidimo s prostim očesom, se vidijo z mi-
kroskopom, kako živahno smučajo po vodi. Razen tega je aparat tudi pripraven za kratkovidne, da
lahko čitajo najmanjše pisave. — Bolji mikroskop kateri poveča do 2500-krat, skupno z mnogimi
objekti in objektivnimi stekli, stane v elegantni škatlji samo 5 kron. — Navodilo je pridjano. — Najfi-
nejši daljnogled, s kojim se vidi v velike daljave, z akromatičnimi stekli, s trikratno medeno cevjo v
elegantni šatlji za samo 5 kron. — Razpošilja A. Feit, Dunaj, VII., Matzleinsdorferstrasse 76.katerega se je prodalo v svetovni razstavi v Čikagi nad 2 1/4 mi-
lijona komadov, se Jobiva odslej pri meni za nizko ceno

samo kron 2.40

katere treba naprej pos., bodisi za kron 2.60 franko, ali proti
povzetju 40 vin. več. Frežnost tega nenavadnega mikroskopa je, da
se vsaka reč vidi do 1000-krat povečana. Vidi se prašne mrčese
ter za oči sploh nevidne živalice v velikosti zelenega hrošča. Ne-
obhodn. potreben je pri botaniki in naravoslovju ter aparat, ko-
jega se je že davno želelo za lišno rabo za preiskavo ponare-
jenih jedil ter pokvarjenega mesa. Vodne živalice, kojih ne vidimo s prostim očesom, se vidijo z mi-
kroskopom, kako živahno smučajo po vodi. Razen tega je aparat tudi pripraven za kratkovidne, da
lahko čitajo najmanjše pisave. — Bolji mikroskop kateri poveča do 2500-krat, skupno z mnogimi
objekti in objektivnimi stekli, stane v elegantni škatlji samo 5 kron. — Navodilo je pridjano. — Najfi-
nejši daljnogled, s kojim se vidi v velike daljave, z akromatičnimi stekli, s trikratno medeno cevjo v
elegantni šatlji za samo 5 kron. — Razpošilja A. Feit, Dunaj, VII., Matzleinsdorferstrasse 76.**Gostilna****„Alla città di Gorizia“**

v Gosposki ulici št. 19.

toči izvrstna bela in črna vina vseh
vrst kakor tudi briska in vipavska. — Ima
izborno kuhinjo, da lahko postreže c.
gostom z mrzlimi in gorkimi jedili o vsakem
dnevem času. Rojakom v mestu in na de-
želi se za obilen obisk najtopleje priporoča
udani

Fric Šimenc.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za
vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko
zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaske po-
trebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni.
Naročila za deželo izvršuje točno in solidno.
Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno
črk na perilo.**Seidel & Neumannov**

pisalni stroj „IDEAL“

Vzbuja senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke.
Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjal-
nem papirju izdelava 4—6 iztisov, na kon-
ceptnem papirju 8—10, na tankem papirju
12—16. Najvišje priznanje ter prva zmaga
amerikanske konkurence. — Zlata svetinja;
Berlin (maj 1901.)

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:

Hch. Schott & Donnath

Dunaj III. 3. Heumarkt 9.

Iščejo se zastopniki za deželo.

Pij Gianni, tapetar v Gorici

je preselil

svojo odlikovano delavnico

v ulico Morelli št. 43.

Sprejema vsa v tapetarsko stroko
spadajoča dela

po najnižjih cenah brez konkurence.